

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η αναπτυξιακή πολιτική της ΕΕ προς όφελος της χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς και αειφόρου ανάπτυξης αύξηση του αντίκτυπου της αναπτυξιακής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης»

(2011/C 192/03)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- συμμερίζεται την άποψη της Επιτροπής ότι, παρά τις προόδους που έχουν σημειωθεί σε ορισμένους κοινωνικούς τομείς, απομένει ακόμη πολύς δρόμος για να γίνουν πραγματικότητα οι αναπτυξιακοί στόχοι υπέρ των οποίων δεσμεύτηκε η διεθνής κοινότητα εδώ και πάνω από δέκα χρόνια, με την Διακήρυξη της Χιλιετίας·
- πιστεύει ότι θα έπρεπε να αποδοθεί μεγαλύτερη προσοχή στους παράγοντες που σχετίζονται με τους διαθέσιμους πόρους για τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης: να τηρηθούν οι δεσμεύσεις σε θέματα βοήθειας, να υποστηριχθεί η κινητοποίηση εγχώριων πόρων των αναπτυσσόμενων χωρών, να ενδυναμωθούν τα φορολογικά τους συστήματα χάρη στην πάταξη της διαφθοράς, την εντατικότερη καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, της διαρροής κεφαλαίων και των παράνομων χρηματοοικονομικών ροών και να υποστηριχθεί η εξεύρεση νέων πηγών χρηματοδότησης·
- λυπάται για το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, παρόλο που αναγνωρίζει τον κεφαλαίωδη ρόλο που διαδραματίζουν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές στο πλαίσιο της αναπτυξιακής βοήθειας και των προγραμμάτων συνεργασίας, δεν συμπεριέλαβε στην Πράσινη Βίβλο αναφορά στον αυξανόμενο πρωταγωνιστικό τους ρόλο σε μια πολιτική συνεργασίας της ΕΕ που φιλοδοξεί να είναι αποτελεσματική και να χαίρει κοινωνικής στήριξης. Απευθύνει συνεπώς έκκληση να εξεταστεί με μεγαλύτερη έμφαση ο ρόλος που αναλογεί στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές για την προώθηση μιας ανάπτυξης με ευρεία κοινωνική βάση, για τη δημιουργία αποτελεσματικών θεσμών διακυβέρνησης στις αναπτυσσόμενες χώρες και για τη δημιουργία ενός περιβαλλοντικά βιώσιμου ενεργειακού προτύπου·
- θεωρεί ότι η μεταρρύθμιση της αναπτυξιακής πολιτικής της ΕΕ και η ευρωπαϊκή συναίνεση πρέπει να ακολουθήσουν τις κατευθύνσεις που καθορίζονται στην ανακοίνωση «Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης: φορείς ανάπτυξης», όπου υπογραμμίζονται η θέση, ο ρόλος και η προστιθέμενη αξία των οργανισμών αυτών στους εν λόγω τομείς και πολιτικές· για να προαχθεί δε ο διάλογος και να δημιουργηθεί ένα βήμα πολιτικής έκφρασης των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στο πεδίο της αναπτυξιακής συνεργασίας, η ΕΠ δεσμεύεται να συνεχίσει τη στενή συνεργασία της με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στη διοργάνωση της ετήσιας διάσκεψης για την αποκεντρωμένη συνεργασία.

Εισηγητής

ο κ. Jesús GAMALLO ALLER (ES/EPP), Γενικός Διευθυντής Εξωτερικών Σχέσεων και Σχέσεων με την Ευρωπαϊκή Ένωση, Περιφερειακή κυβέρνηση της Γαλιτίας

Έγγραφο αναφοράς

Πράσινη Βίβλος «Η αναπτυξιακή πολιτική της ΕΕ προς όφελος της χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς και αιεφόρου ανάπτυξης – Αύξηση του αντικτύπου της αναπτυξιακής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης»

COM(2010) 629 τελικό

I. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ****Γενικές παρατηρήσεις**

1. συμμερίζεται την άποψη της Επιτροπής ότι, παρά τις προόδους που έχουν σημειωθεί σε ορισμένους κοινωνικούς τομείς, απομένει ακόμη πολύς δρόμος για να γίνουν πραγματικότητα οι αναπτυξιακοί στόχοι υπέρ των οποίων δεσμεύτηκε η διεθνής κοινότητα εδώ και περισσότερο από δέκα χρόνια, με την Διακήρυξη της Χιλιετίας·

2. συμφωνεί με την Επιτροπή ότι πρέπει να βελτιωθεί ο αντίκτυπος και η προστιθέμενη αξία της αναπτυξιακής πολιτικής της ΕΕ, προκειμένου να υλοποιηθούν οι Αναπτυξιακοί Στόχοι της Χιλιετίας (ΑΣΧ)· φρονεί ότι το έργο αυτό είναι ακόμη περισσότερο αναγκαίο όταν εντάσσεται σε μια συγκυρία σοβαρής οικονομικής κρίσης, όπως αυτή που διανύουν σήμερα πολλοί από τους χορηγούς βοήθειας·

3. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι η Πράσινη Βίβλος δεν εμβαδύνει περαιτέρω όσον αφορά τα κριτήρια βάσει των οποίων προσδιορίζεται η προστιθέμενη αξία των δράσεων συνεργασίας της ΕΕ, ότι δεν αποδίδει μεγαλύτερη προσοχή στην ανάγκη πιο αυστηρής αξιολόγησης της επίδρασης όσων έχουν γίνει και ότι δεν προτείνονται ενέργειες για περαιτέρω ανάπτυξη της Ατζέντας του Παρισίου, του Σχεδίου Δράσης της Άκκρα, καθώς και των δεσμεύσεων που απορρέουν από την Ευρωπαϊκή Συναίνεση για την Ανάπτυξη και από τον Κώδικα Δεοντολογίας της ΕΕ·

4. πιστεύει ότι θα έπρεπε να αποδοθεί μεγαλύτερη προσοχή στους παράγοντες που σχετίζονται με τους διαθέσιμους πόρους για τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης: να τηρηθούν οι δεσμεύσεις σε θέματα βοήθειας, να υποστηριχθεί η κινητοποίηση εγχώριων πόρων των αναπτυσσόμενων χωρών, να ενδυναμωθούν τα φορολογικά τους συστήματα χάρη στην πάταξη της διαφθοράς, την εντατικότερη καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, της διαρροής κεφαλαίων και των παράνομων χρηματοοικονομικών ροών και να υποστηριχθεί η εξεύρεση νέων πηγών χρηματοδότησης·

5. είναι πεπεισμένη ότι μια σαφώς ορισμένη βοήθεια που υποβάλλεται σε συστηματική παρακολούθηση και αξιολόγηση, αποτελεί στην πραγματικότητα πολύτιμη επένδυση εκ μέρους των χορηγών. Μία επένδυση σε ελευθερία και δικαιοσύνη, στο μέτρο που συμβάλλει στη διαμόρφωση κοινωνιών με περισσότερη δικαιοσύνη και πιο ισχυρή θεμελίωση στην αναγνώριση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων· μία επένδυση σε ευκαιρίες προόδου και ευημερίας, επειδή σε έναν αλληλεξαρτώμενο κόσμο η ανάπτυξη των μεν αποτελεί πηγή σταθερότητας και δυναμισμού για τους δε· και μια επένδυση σε ασφάλεια, καθώς αμβλύνονται οι εντάσεις και βελτιώνονται οι δυνατότητες διαχείρισης του διεθνούς συστήματος·

6. επαναλαμβάνει την πεποίθησή ότι η διεθνής βοήθεια είναι μόνο μία συνιστώσα μεταξύ των παραγόντων που μπορούν να προωθήσουν τις διαδικασίες ανάπτυξης στις φτωχότερες χώρες, γεγονός που καθιστά αναγκαίο να βελτιωθεί η συνεκτικότητα των πολιτικών που εφαρμόζονται από τις χορηγούς χώρες και να χαραχθούν νομοθετικά πλαίσια που θα διέπουν τις διεθνείς συναλλαγές και τις γεωργικές επιδοτήσεις των πλούσιων χωρών, ώστε να κατανέμονται όσο το δυνατόν πιο ισότιμα οι ευκαιρίες προόδου που προσφέρει η παγκοσμιοποίηση. Ωστόσο, εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι οι πτυχές αυτές δεν αναπτύσσονται δεόντως στην Πράσινη Βίβλο, παρότι συζητούνται στις συνεδριάσεις των διεθνών ηγετών στα Ηνωμένα Έθνη και στην ομάδα G-20·

7. λυπάται για το γεγονός ότι, παρόλο που η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναγνωρίζει τον κεφαλαίο ρόλο που διαδραματίζουν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές στο πλαίσιο της αναπτυξιακής βοήθειας και των προγραμμάτων συνεργασίας, δεν συμπεριέλαβε στην Πράσινη Βίβλο αναφορά στον αυξανόμενο πρωταγωνιστικό τους ρόλο σε μια πολιτική συνεργασίας της ΕΕ που φιλοδοξεί να είναι αποτελεσματική και να χαιρεί κοινωνικής στήριξης. Απευθύνει συνεπώς έκκληση να εξεταστεί με μεγαλύτερη έμφαση ο ρόλος που αναλογεί στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές για την προώθηση μιας ανάπτυξης με ευρεία κοινωνική βάση, για τη δημιουργία αποτελεσματικών θεσμών διακυβέρνησης στις αναπτυσσόμενες χώρες και για τη δημιουργία ενός περιβαλλοντικά βιώσιμου ενεργειακού προτύπου·

8. θεωρεί ότι η μεταρρύθμιση της αναπτυξιακής πολιτικής της ΕΕ και η ευρωπαϊκή συναίνεση πρέπει να ακολουθήσουν τις κατευθύνσεις που καθορίζονται στην ανακοίνωση «Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης: φορείς ανάπτυξης», όπου υπογραμμίζονται η θέση, ο ρόλος και η προστιθέμενη αξία των οργανισμών αυτών στους εν λόγω τομείς και πολιτικές· για να προαχθεί δε ο διάλογος και να δημιουργηθεί ένα βήμα πολιτικής έκφρασης των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στο πεδίο της αναπτυξιακής συνεργασίας, η ΕτΠ δεσμεύεται να συνεχίσει τη στενή συνεργασία της με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στη διοργάνωση της ετήσιας διάσκεψης για την αποκεντρωμένη συνεργασία·

9. υπενθυμίζει τη γνωμοδότησή της με τίτλο «Εαρινή δέσμη μέτρων – Σχέδιο δράσης της ΕΕ υπέρ της επίτευξης των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας» (CdR 116/2010), στην οποία προτεινόταν «να εξεταστεί το ενδεχόμενο, η καθεμία από τις 100 000 τοπικές και περιφερειακές αρχές της Ευρώπης, με πλήρη σεβασμό της εκάστοτε εθνικής νομοθεσίας, να αποφασίσει να αφιερώνει εδελοντικά τουλάχιστον 1 ευρώ ανά κάτοικο στην αναπτυξιακή βοήθεια. Οι ΠΠΑ που δεν αναπτύσσουν δράσεις αποκεντρωμένης συνεργασίας θα μπορούσαν να καταβάλλουν τη συνεισφορά τους σε ειδικό ταμείο των τοπικών και περιφερειακών αρχών για την αναπτυξιακή βοήθεια, όπως ήδη γίνεται στην Ισπανία. Στο πλαίσιο της γνωμοδότησης αυτής θα μπορούσαν επίσης να τονισθούν οι δράσεις που συμβάλλουν έμμεσα στην ανάπτυξη (π.χ. αυτές που σχετίζονται με ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης ως προς τις συνθήκες φτώχειας στον κόσμο)»·

Αύξηση του αντικτύπου των αναπτυξιακών πολιτικών

10. συμφωνεί με την Επιτροπή ότι η πολιτική συνεργασίας θα ήταν προτιμότερο «να συγκεντρώνεται σε τομείς στους οποίους να καθίσταται αναγνωρίσιμη η επελεθύουσα προστιθέμενη αξία». Ωστόσο, εκτιμά ότι η Πράσινη Βίβλος δεν προτείνει κριτήρια ούτε δείκτες βάσει των οποίων να μπορεί να προσδιοριστεί αδιαμφισβήτητα ένας τρόπος υπολογισμού της προστιθέμενης αξίας που προσφέρει η ΕΕ με την πολιτική συνεργασία που αναπτύσσει.

11. συμφωνεί με τη σύσταση της Επιτροπής να ενισχυθούν και να βελτιωθούν οι διαδικασίες αξιολόγησης του αντικτύπου της συνεργασίας της ΕΕ και αναφέρει ότι υφίσταται ένα ευρύ πεδίο διαδικασιών αξιολόγησης του αντικτύπου, από το οποίο η ΕΕ μπορεί να αντλήσει πιο στέρεους και καινοτόμους μηχανισμούς, όπως αυτοί που προέρχονται από τις τεχνικές αξιολόγησης τυχαίου δείγματος (randomised evaluation), τις οποίες ελάχιστα έχει αξιοποιήσει η ΕΕ. Η προσπάθεια αυτή θα πρέπει να μεταφερθεί και στο πεδίο της αποκεντρωμένης συνεργασίας.

12. συμφωνεί με την Επιτροπή να δοθεί προτεραιότητα στον στόχο της «οικονομικής ανάπτυξης με στόχο την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού», για δύο τουλάχιστον λόγους: α) κατά πρώτο λόγο, επειδή έτσι αποφεύγεται η μεροληψία που χαρακτηρίζει τη βοήθεια στο παρελθόν, όταν η έμφαση δινόταν στις κοινωνικές πτυχές της ανάπτυξης, που δύσκολα είναι βιώσιμες εάν δεν υπάρχει οικονομική πρόοδος χωρίς αποκλεισμούς· β) κατά δεύτερο λόγο, επειδή η κρίση πλήττει σήμερα τις οικονομίες πολλών αναπτυσσόμενων χωρών όσον αφορά την ικανότητα οικονομικής ανάπτυξης, περιορισμού της φτώχειας και δημιουργίας απασχόλησης·

13. υπενθυμίζει, ωστόσο, ότι η οικονομική ανάπτυξη και η ανάπτυξη δεν είναι ταυτόσημες έννοιες και ότι η πρώτη, εκτός από τη διέγερση της παραγωγικής ικανότητας, περιλαμβάνει και την πρόωθηση των κοινωνικών επιτευγμάτων και την κατανομή του πλούτου ανά την επικράτεια, χάρη σε μια βιώσιμη τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη, γεωγραφικά διεσπαρμένη και προσιτή στα φτωχότερα στρώματα του πληθυσμού·

14. υπενθυμίζει ότι, για να είναι βιώσιμη αυτή η ανάπτυξη με τοπική βάση, καθοριστική είναι η συνδρομή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, που ανάγονται σε καίριο παράγοντα για τη διαμόρφωση ενδογενούς και αειφόρου οικονομικής ανάπτυξης·

15. συμφωνεί με την Επιτροπή ότι η ενίσχυση των θεσμών στις εταίρους χώρες και η βελτίωση των επιπέδων αποτελεσματικότητας και νομιμοποίησής τους συνιστά ένα από τα κυριότερα μέληματα οιασδήποτε αναπτυξιακής στρατηγικής, καθώς βελτιώνει τις συνθήκες διαχείρισης της διεργασίας οικονομικής και κοινωνικής αλλαγής·

16. ωστόσο, απευθύνει έκκληση στην Επιτροπή να λαμβάνει περισσότερο υπόψη τις δυσμενείς επιπτώσεις που προκαλεί η εξάρτηση από τη βοήθεια όσον αφορά την ποιότητα των θεσμών και να αποδίδει μεγαλύτερη σημασία στο έργο που αφορά την αποφασιστική καταπολέμηση της διαφθοράς και την ενίσχυση της φορολογικής ικανότητας των αναπτυσσόμενων χωρών, όχι μόνον ως μέθοδο για τη βελτίωση της ποιότητας των θεσμών τους, αλλά και για την μείωση της εξάρτησης από τη βοήθεια και την αύξηση της ικανότητας κινητοποίησης των εγχώριων πόρων·

17. τονίζει, επίσης, ότι για την ενίσχυση της νομιμοποίησης και της αποτελεσματικότητας των θεσμών, καίριο ρόλο διαδραματίζουν οι διαδικασίες αποκέντρωσης, οι οποίες φέρνουν τη διακυβέρνηση εγγύτερα στους πολίτες και εγκαθιστούν μόνιμα στην κοινωνία τις

δημοκρατικές αξίες. Για την προώθηση των διαδικασιών αυτών, αποφασιστικό ρόλο θα πρέπει να αναλάβουν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές· η πτυχή αυτή, ωστόσο, δεν εξετάζεται στην Πράσινη Βίβλο·

18. συμφωνεί με την Επιτροπή ότι η επίτευξη ενός ορισμένου επιπέδου ασφάλειας αποτελεί προϋπόθεση για την ανάπτυξη. Αυτό επιβάλλει στους χορηγούς να επανεξετάσουν τις ισχύουσες σχέσεις μεταξύ των προγραμμάτων δράσης για την ασφάλεια και των αντίστοιχων προγραμμάτων για την ανάπτυξη και να τα θεωρούν αλληλένδετα· τους επιβάλλει, επίσης, να προωθήσουν την ενίσχυση των θεσμών, την προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την κοινωνική συνοχή, στις χώρες όπου το κράτος είναι αδύναμο, θεσπίζοντας μηχανισμούς έγκαιρης προειδοποίησης και προληπτικής διπλωματίας. Εντούτοις, ζητά από την Επιτροπή σαφέστερη κατανομή αρμοδιοτήτων στους τομείς αυτούς μεταξύ των υπηρεσιών της ΕΕ που είναι αρμόδιες για τη συνεργασία και εκείνων που είναι αρμόδιες για την εξωτερική δράση·

19. συμμερίζεται την άποψη της Επιτροπής ότι, για να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα της βοήθειας, απαιτείται «πιο συστηματικός και αποτελεσματικός» συντονισμός μεταξύ των ευρωπαϊών χορηγών και συμφωνεί ότι η πρόταση που πρόκειται να υποβάλει η Επιτροπή στο Συμβούλιο το 2011 για τον συγχρονισμό των κύκλων προγραμματισμού των χωρών συνιστά ευκαιρία. Υπενθυμίζει, επιπλέον, ότι η βελτίωση του συντονισμού της βοήθειας είναι μία από τις αρχές που περιλαμβάνονται στην Ατζέντα του Παρισιού σχετικά με την αποτελεσματικότητα της βοήθειας, ενώ αποτελεί, επίσης, στοιχείο της Ευρωπαϊκής Συναινεσης για την Ανάπτυξη, καθώς και μία από τις νομοθετικές αρχές των ιδρυτικών πράξεων της ΕΕ (Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση του Μάαστριχτ και Συνθήκη της Λισαβώνας)·

20. λυπάται, ωστόσο, γιατί στην Πράσινη Βίβλο δεν αναφέρεται ένας άλλος τομέας, συμπληρωματικός προς τον συντονισμό, που ενέχει τεράστιες δυνατότητες, και που αφορά την ανάγκη προόδου ως προς την κατανομή των εργασιών μεταξύ των ευρωπαϊών χορηγών. Επιπλέον, η κατανομή των εργασιών θα πρέπει να προβλεφθεί όχι μόνο μεταξύ των χορηγών χωρών, αλλά και μεταξύ αυτών και των χορηγών υπο-εθνικού επιπέδου (τοπικές και περιφερειακές αρχές), δεδομένου ότι αυτοί έχουν σημαντικότατο ρόλο σε διάφορα συστήματα συνεργασίας της ΕΕ. Ως εκ τούτου, ζητά από την Επιτροπή να συγκροτήσει σημεία αναφοράς των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στην Κοινή Εξωτερική Υπηρεσία και στη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Συνεργασίας EuropeAid (DEVCO), τόσο εντός της ΕΕ όσο και στις εταίρους χώρες. Επιπροσθέτως, θεωρεί απαραίτητο να θεσπιστεί ειδικό κονδύλιο του προϋπολογισμού προοριζόμενο για τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές της ΕΕ·

21. πιστεύει ότι, για την κατάλληλη κατανομή των εργασιών, θα ήταν ευκαίτο να υποστηρίξει η Πράσινη Βίβλος την ενσωμάτωση στην πολιτική βοήθειας της ΕΕ μιας προσέγγισης που να στηρίζεται όχι μόνο σε στόχους, αλλά και σε φορείς και στην κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ αυτών. Μιας προσέγγισης που να αναδεικνύει τη συμβολή που μπορούν να παράσχουν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές ώστε να εμπλουτιστεί η πολιτική συνεργασίας και να αυξηθεί η αποτελεσματικότητά της·

22. υπενθυμίζει ότι η βοήθεια δεν είναι παρά ένα μόνο από τα πολλά συστατικά της δημόσιας πολιτικής των χορηγών που επιδρούν επί των δυνατοτήτων ανάπτυξης των εταίρων χωρών. Ως εκ τούτου, η αύξηση του επιπέδου συνεκτικότητας των δημοσίων πολιτικών συνιστά κεντρικό στόχο της αναπτυξιακής πολιτικής της ΕΕ. Επίσης, συνιστά αρχή που θεμελιώνεται ευρέως στην ΕΕ (Συνθήκη

για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση του Μάαστριχτ και Συνθήκη της Λισαβώνας). Οι ετήσιες εκθέσεις αξιολόγησης που εκπονεί η Επιτροπή σχετικά με τις προόδους που επιτυγχάνουν τα κράτη μέλη (και η ίδια η Επιτροπή) σε βασικές τομεακές πτυχές ως προς τη συνεκτικότητα των πολιτικών συνιστούν αξιόλογο μέσον για την προώθηση της πρόοδου και της λογοδοσίας στον τομέα αυτόν. Η ΕΤΠ τονίζει στο πλαίσιο αυτό τη σημασία που έχει η συνεχιζόμενη μεταρρύθμιση της ΚΓΠ για να διασφαλισθεί ότι δεν αντιβαίνει στους στόχους της αναπτυξιακής πολιτικής·

23. επιθυμεί να τονίσει ότι οι σχέσεις που αναπτύσσονται ανάμεσα στις τοπικές αρχές της Ευρώπης και τις ομολόγους τους στις αποδέκτριες χώρες συμβάλλουν στη συγκεκριμένη εφαρμογή στην πράξη της αρχής της ανάληψης ευθύνης, η οποία βρίσκεται στο επίκεντρο της Δήλωσης των Παρισίων και δεν πρέπει περιορίζεται σε ζήτημα μεταξύ κρατών·

24. τονίζει ότι απαιτείται τήρηση των βασικών κανόνων των εμπορικών συμφωνιών της Ένωσης, δηλαδή να μην γίνονται παρεκκλίσεις από τις απαιτήσεις των κανόνων προέλευσης των προϊόντων που προέρχονται από εταίρους χώρες, παρότι αυτό ενδέχεται να προβλέπεται στις συμφωνίες σύνδεσης. Πρέπει να σταθμίζονται οι στρεβλώσεις που ενδέχεται να προκαλέσουν στην εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς οι παρεκκλίσεις αυτές από τους κανόνες, καθώς και τα πιθανά πλεονεκτήματα που μπορεί να προσφέρει στη βιώσιμη ανάπτυξη των χωρών αυτών η προώθηση προϊόντων αποκλειστικά τοπικής προέλευσης·

25. συμφωνεί με την Επιτροπή ότι η δημοσιονομική στήριξη δεν αποτελεί πανάκεια και ότι, κατά συνέπεια, πρέπει να παρέχεται μετά από αυστηρή ανάλυση των συνθηκών της εκάστοτε χώρας. Ωστόσο, υπενθυμίζει ότι η δημοσιονομική στήριξη αποτελεί έναν τρόπο οργάνωσης της βοήθειας που ευνοεί τον συντονισμό των χορηγών και την ανάληψη ευθύνης εκ μέρους των εταίρων χωρών. Πρόκειται για δύο στόχους που θα έπρεπε να συνηγορούν υπέρ της μεθόδου αυτής, υπό τον όρο να υπάρχουν οι κατάλληλες συνθήκες·

26. επαναλαμβάνει το ενδιαφέρον της για την ενίσχυση της συνεργασίας της με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πεδίο της πολιτικής για την αποκεντρωμένη αναπτυξιακή συνεργασία. Υπογραμμίζει, επίσης, την ανάγκη να συνεχιστούν οι προσπάθειες προκειμένου να χρησιμοποιούν όλα τα κράτη μέλη και όλες οι τοπικές και περιφερειακές αρχές της ΕΕ τον «Ατλαντα της αποκεντρωμένης συνεργασίας», ο οποίος συγκεντρώνει τις δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται από τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές της ΕΕ σε αυτό το πεδίο. Υπογραμμίζει, ακόμη, τη χρησιμότητα της δικτυακής πύλης για την αποκεντρωμένη αναπτυξιακή συνεργασία, η οποία θα διευκολύνει τη συνάντηση εταίρων σε αυτό το πεδίο, θα αυξήσει την αποτελεσματικότητα της βοήθειας και θα αποτρέψει τις αλληλεπικαλύψεις·

27. θεωρεί ότι η ΕΕ πρέπει να λάβει περισσότερο υπόψη όχι μόνο την οικονομική συμβολή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, αλλά και τη σημαντική προστιθέμενη αξία που παρέχουν σε ορισμένα εξειδικευμένα πεδία. Η πείρα που έχουν αποκτήσει και οι γνώσεις τους σε τομείς που προσφέρουν κατάλληλες λύσεις για τις ανάγκες τρίτων εταίρων χωρών προσδίδουν στις περιοχές αυτές προστιθέμενη αξία όσον αφορά τη συνεργασία σε πεδία όπως η ενίσχυση της διοικητικής υποδομής, η χωροταξία, η παιδεία, η πολιτική προστασία, η επισιτιστική ασφάλεια μέσω της γεωργίας και της αλιείας, οι ανανεώσιμες μορφές ενέργειας, τα ύδατα, το

περιβάλλον, οι θαλάσσιες επιστήμες και η εφαρμοσμένη Ε&Α σε θέματα ανάπτυξης. Αυτό ισχύει ιδίως για τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες, ενεργά σύνορα και εξέδρες της ΕΕ προς τον κόσμο, οι οποίες μπορούν να ενισχύσουν την αποτελεσματικότητα της ευρωπαϊκής αναπτυξιακής πολιτικής·

Μια πολιτική που λειτουργεί καταλυτικά υπέρ της αειφόρου ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς

28. συμφωνεί με τον στόχο να υπάρξει μέριμνα ώστε η βοήθεια να προωθεί στις εταίρους χώρες μια αειφόρο ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς. Ωστόσο, εκφράζει τη λύπη της γιατί η Πράσινη Βίβλος δεν αναφέρεται σε δύο κεντρικές πτυχές για την επίτευξη του στόχου αυτού. Η πρώτη αφορά την ανάγκη προαγωγής της δέουσας ανακατανομής των καρπών της πρόοδου, μέσα από μια προσπάθεια ώστε η κατανομή των εισοδημάτων να πλησιάζει τον βαθμό ισότητας που θεωρείται κοινωνικά επιθυμητός. Απαιτείται ένας ορισμένος βαθμός ισότητας για να εξασφαλιστεί η σταθερότητα, να εδραιωθούν οι θεσμοί και να προωθηθεί η οικονομική ανάπτυξη με ευρεία κοινωνική βάση. Η δεύτερη πτυχή αφορά την ανάγκη ενίσχυσης της φορολογικής ικανότητας των χωρών και πάταξης της απάτης, της διαρροής κεφαλαίων και των παράνομων χρηματοοικονομικών ροών, που απορροφούν τους λιγοστούς εγχώριους πόρους των αναπτυσσόμενων χωρών και περιορίζουν τις δυνατότητες πρόοδου τους·

29. επισημαίνει, ωστόσο, ότι η ανάπτυξη είναι κάτι παραπάνω από οικονομική ανάπτυξη: περιλαμβάνει και την ανάπτυξη κοινωνικών κατακτήσεων, την εδραίωση των θεσμών και την αλλαγή της κοινωνικής και παραγωγικής δομής των χωρών. Επομένως, ο στόχος θα έπρεπε να είναι η προαγωγή μιας βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς, που θα προωθεί μια αναπτυξιακή διεργασία στηριζόμενη στον εκάστοτε τόπο·

30. τονίζει τη σημασία της ισότητας για την επίτευξη αειφόρου ανάπτυξης στις χώρες εταίρους. Εκτός του ότι αποτελούν βασικό θέμα που έχει σχέση με τα ανθρώπινα δικαιώματα, οι μεταρρυθμίσεις με στόχο να μπορούν οι γυναίκες και τα κορίτσια να αναπτύξουν πλήρως τις ικανότητές τους- χωρίς διακρίσεις και απειλές για βία- είναι ο πιο αποτελεσματικός τρόπος ανάπτυξης των οικονομιών των χωρών εταίρων·

31. φρονεί ότι η δημιουργία στέρεων θεσμών με πλήρη νομιμοποίηση συμπεριλαμβάνει την απόδοση μεγαλύτερης σημασίας στις πτυχές της κατανομής, που αφορούν την κατανομή των καρπών της οικονομικής ανάπτυξης, των ευκαιριών και του δικαιώματος λόγου εντός των χωρών, με παράλληλη πρόοδο των διαδικασιών αποκέντρωσης που προσεγγίζουν τους θεσμούς στους πολίτες. Προς τούτο, πρέπει να ενισχυθεί η διαχειριστική ικανότητα των τοπικών και των περιφερειακών αρχών των εταίρων χωρών, με έμπνευση από προγράμματα όπως το TAIEX ή το Erasmus, γεγονός που θα συμβάλει στη βελτίωση της αξιοποίησης των πόρων της συνεργασίας. Από την άλλη πλευρά, επιθυμεί να ζητήσει από την Επιτροπή να θέσει σε εφαρμογή προγράμματα τομεακής δημοσιονομικής στήριξης, που θα διευκολύνουν την πρόσβαση των τοπικών και των περιφερειακών αρχών των αναπτυσσόμενων χωρών στους πόρους·

32. αναγνωρίζει ότι μία από τις βασικές πτυχές της ανάπτυξης είναι μια καλή εκπαιδευτική πολιτική και προτρέπει την ΕΕ να συμπεριλάβει στους άξονες της πολιτικής της για την αναπτυξιακή συνεργασία την προώθηση της εκπαίδευσης στις εταίρους χώρες·

33. υπενθυμίζει ότι, για την επίτευξη αυτού του στόχου, απαιτείται προώθηση και στήριξη των διαδικασιών αποκέντρωσης των εταίρων χωρών, όπου αυτό είναι σκόπιμο, με μία προσπάθεια κατοχύρωσης της αρχής της επικουρικότητας κατά την κατανομή των αρμοδιοτήτων. Η αποκέντρωση αποτελεί κατάλληλη μέθοδο για τον εκδημοκρατισμό των κρατών και την πιο στέρεα θεμελίωσή τους στην κοινωνική πραγματικότητα, καθώς και προϋπόθεση προκειμένου η διαδικασία ανάπτυξης να επεκταθεί σε ολόκληρη την επικράτεια και σε όλους τους κοινωνικούς τομείς.

Αειφόρος ανάπτυξη

34. συμφωνεί με την Πράσινη Βίβλο όσον αφορά τη σημασία που έχουν αποκτήσει οι πτυχές που σχετίζονται με την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και με τη στήριξη της βιοποικιλότητας, για οποιαδήποτε αξιόπιστη αναπτυξιακή στρατηγική. Παράλληλα, υπενθυμίζει ότι η κλιματική αλλαγή και οι λοιπές περιβαλλοντικές προκλήσεις συνιστούν μια ευκαιρία προκειμένου ορισμένες αναπτυσσόμενες χώρες να εξεύρουν επιλογές προόδου αξιοποιώντας τα αποθέματά τους σε φυσικούς και περιβαλλοντικούς πόρους. Η δέσμευση που ανέλαβε η ΕΕ στην Κοπεγχάγη και επιβεβαίωσε στο Κανκούν αναδεικνύει τη σημασία που αποδίδεται στη διάσταση αυτή των διαδικασιών ανάπτυξης, καθώς και την ανάγκη στήριξης των προσπαθειών που αναπτύσσουν οι εταίροι χώρες σε θέματα προσαρμογής και άμβλυνσης των επιπτώσεων.

35. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι στην Πράσινη Βίβλο δεν παρουσιάζεται μια πιο ολοκληρωμένη θεώρηση σχετικά με τον ρόλο που αναλογεί στις υπο-εθνικές αρχές (τοπικές και περιφερειακές) για τη διαμόρφωση μιας ισχυρής περιβαλλοντικής στρατηγικής. Οι αρχές αυτές είναι καθοριστικές για την εφαρμογή αειφόρων στρατηγικών διαχείρισης των υδάτων και των αποβλήτων, ενεργειακού εφοδιασμού και προστασίας των ευαίσθητων οικοσυστημάτων.

36. συμφωνεί ότι οι πτυχές που αφορούν το ενεργειακό πρότυπο που υιοθετούν οι χώρες αποτελούν καιρίο συστατικό οποιαδήποτε αναπτυξιακής στρατηγικής περιβαλλοντικά βιώσιμης. Από την παρατήρηση αυτή προκύπτει η ανάγκη προώθησης της εντατικότερης προσφυγής στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕιΠ τονίζει ότι η πείρα της ΕΕ μπορεί να φανεί χρήσιμη σε ορισμένες αναπτυσσόμενες χώρες. Διαπιστώνει, παράλληλα, ότι ορισμένες αναπτυσσόμενες χώρες διαθέτουν ιδιαίτερα ευνοϊκές συνθήκες για την ανάπτυξη αυτών των πηγών ενέργειας.

37. προτείνει την υπογραφή ενός «Συμφώνου των Δημάρχων και των Περιφερειών» διεθνούς εμβέλειας για τον ενεργειακό εφοδιασμό όλων των πολιτών στο πλαίσιο των κοινών προγραμμάτων, με ένα κατάλληλο ειδικό χρηματοδοτικό μέσον.

38. ζητά ο στόχος αυτός της αλλαγής ενεργειακού προτύπου (υπέρ των ανανεώσιμων πηγών) να συμπληρωθεί με άλλον ένα, που θα αφορά τη βελτίωση της ανάπτυξης ενεργειακών υποδομών στη

χώρα, καθώς και των συνθηκών πρόσβασης στην ενέργεια των πλέον ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, υπό κατάλληλους όρους.

Γεωργία και επισιτιστική ασφάλεια

39. συμφωνεί με την Επιτροπή ότι η αγροτική ανάπτυξη και η επισιτιστική ασφάλεια συνιστούν θεμελιώδεις διαστάσεις της αναπτυξιακής διεργασίας, στο μέτρο που επηρεάζουν έναν κλάδο κεντρικό στις διεργασίες οικονομικής ανάπτυξης και μετασχηματισμού της οικονομίας των φτωχότερων χωρών, έναν κλάδο από τον οποίο εξαρτάται η άσκηση ενός βασικού δικαιώματος —που αφορά τη σωστή διατροφή, η οποία επηρεάζει και άλλα δικαιώματα των ατόμων (όπως η υγεία, η παιδεία και η εργασία)—, ενώ έχει επίδραση και στον βαθμό αυτονομίας των χωρών στη διεθνή σκηνή.

40. παρατηρεί ότι η σημερινή κρίση επέφερε αφύσικη αύξηση στις τιμές των πρώτων υλών, συμπεριλαμβανομένων των τροφίμων, η οποία πλήττει πολύ σοβαρά τις συνθήκες εφοδιασμού των φτωχότερων χωρών, ιδιαίτερα στην υποσαχάρια Αφρική, πολλές από τις οποίες είναι καθαροί εισαγωγείς τροφίμων. Και τονίζει ότι, κατά συνέπεια, ενδέχεται να προκύψει σοβαρή οπισθοδρόμηση ως προς τις κοινωνικές προόδους που είχαν επιτευχθεί.

41. πιστεύει ότι η κατάσταση αυτή απορρέει από τέσσερις παράγοντες: α) την τόνωση της ζήτησης από μεγάλες χώρες με έντονη οικονομική ανάπτυξη, που ευνοεί τις μαζικές αγορές τέτοιων προϊόντων σε διεθνές επίπεδο· β) το γεγονός ότι ούτε οι πλούσιες χώρες ούτε οι αναπτυσσόμενες χώρες, διά των κρατικών δαπανών, συμμετείχαν αρκετά στο παρελθόν στις απαιτούμενες επενδύσεις στην αγροτική ανάπτυξη· γ) τη δράση κερδοσκοπών που διακρίνουν στα προϊόντα αυτά μια πηγή αποδοτικής κατάθεσης των περιουσιακών τους στοιχείων· και δ) τις επιπτώσεις που είχαν οι περιβαλλοντικές καταστροφές στην παραγωγικότητα του εδάφους και της γεωργίας.

42. ζητά η πολιτική συνεργασίας της ΕΕ να μην επαναλάβει τα λάθη του παρελθόντος και να αποδώσει στην αγροτική ανάπτυξη και στην επισιτιστική ασφάλεια των εταίρων χωρών μεγαλύτερη προτεραιότητα κατά τον καθορισμό των στρατηγικών διεθνούς βοήθειας. Υπενθυμίζει, επ' αυτού, ότι η ΕΕ διαθέτει μακρά πείρα σε θέματα αγροτικής ανάπτυξης, γεωργικής πολιτικής και στήριξης της επισιτιστικής ασφάλειας, και μπορεί να την θέσει στην υπηρεσία των αναπτυσσόμενων χωρών.

43. ζητά, και στον τομέα αυτόν, να λαμβάνονται υπόψη οι ικανότητες και εμπειρίες των περιφερειών. Οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές διαθέτουν πείρα στη χάραξη βασικών υποδομών για τη διανομή των προϊόντων διατροφής, στη μελέτη της παραγωγικότητας του εδάφους και στη διαχείριση των καλλιεργειών σύμφωνα με τις συνθήκες του περιβάλλοντος, στην προστασία ευαίσθητων τοπικών οικοσυστημάτων και στη χάραξη σχεδίων για την εξασφάλιση του εφοδιασμού του πληθυσμού. Είναι, λοιπόν, σημαντικό οι φορείς αυτοί να είναι παρόντες στην πολιτική συνεργασία της ΕΕ και να έχουν τον επιθυμητό πρωταγωνιστικό ρόλο.

Βρυξέλλες, 11 Μαΐου 2011

Η Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Mercedes BRESSO